

Underlag för övergripande plan med budget

2021

Dnr VON/2020:47-042

Antagen av vård- och omsorgsnämnden 2020-08-27, § 49

Innehållsförteckning

Inledning	3
Vision 2025.....	3
Ansvarsområde.....	3
Volymutveckling	4
Vård- och omsorgsnämnden	4
Kommentar till volymmått	4
Förutsättningar och mål	5
Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning.....	5
Attraktiva boende- & livsmiljöer	5
En stark & trygg skola för bättre kunskaper	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Trygg vård & omsorg.....	6
Ett rikt kultur- idrotts- & fritidsliv.....	8
Hållbar miljö	9
Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation.....	10
Särskilda beredningsuppdrag	12
Förslag till revidering av taxor och avgifter	14
Preliminär driftsbudget	15
Förslag till investerings- och exploateringsplan	16
Bilaga: Planerade nya upphandlingar	19

Inledning

Kommunens långsiktiga planering ska enligt styrsystemet styras av kommunens vision och den kommunplan som tas fram för varje mandatperiod. Kommunplanen ligger till grund för planeringen för hela kommunkoncernen under hela mandatperioden. Planeringen för ett enskilt år påbörjas under våren då planeringsdirektivet fastställs av kommunstyrelsen. Planeringsdirektivet innehåller dels ekonomiska ramar för nämnder och bolag, dels uppdrag och anvisningar till nämnder och bolag för det fortsatta planeringsarbetet. Utifrån kommunplanen och planeringsdirektivet tar nämnder och bolag fram underlag för kommunens övergripande plan med budget.

Under september-oktober sker beredning av kommunens övergripande plan med budget. Den behandlas i kommunstyrelsen i oktober och fastställs av kommunfullmäktige i november. Efter att den övergripande planen med budget har beslutats av kommunfullmäktige ska nämndens plan med budget fastställas i december.

Vision 2025

I Katrineholm är lust den drivande kraften för skapande och utveckling – för liv, lärande och företagsamhet. Lust är passion, vilja, ambition. Det är också det lustfyllda – det vi lever för och det vi lever av – mat, kärlek, arbete, gemenskap, upplevelser. Läget är rätt – rätt geografiskt och rätt för handling och förändring.

Katrineholm – Läge för liv & lust

Ansvarsområde

Vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ansvarar för att fullgöra kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (2001:453) beträffande omsorgen om äldre och personer med funktionsnedsättning, samt insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387).

Till vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde hör även ansvar för hälso- och sjukvård i ordinärt boende från 18 år samt ansvar för hälso- och sjukvård i särskilt boende, boendestöd, dagverksamhet och daglig verksamhet. Till vård- och omsorgsnämndens ansvar hör även betalningsansvar enligt lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Nämnden ansvarar även för verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (2008:962) för fritt val av utförare inom äldreomsorgens hemtjänst.

I nämndens ansvar ingår prövning utifrån ett antal lagar, bland annat av bidrag enligt lag (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag och prövning av tillstånd till resor enligt lag (1997:736) om färdtjänst och lag (1997:735) om riksfärdtjänst.

Volymutveckling

Vård- och omsorgsnämnden

Volymmått	Utfall 2019	Utfall jan-jun 2020	Prognos 2020	Prognos 2021
Utförda hemtjänsttimmar per månad, intern regi	15 298	15 888	16 000	16 000
Utförda hemtjänsttimmar per månad, extern regi	7 100	7 087	7 100	7 100
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, internt utförd	8 182	6 777	7 000	7 300
Personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken, externt utförd	12 568	14 417	14 500	14 500
Personlig assistans enligt LSS, internt utförd	642	511	550	550
Personlig assistans enligt LSS, externt utförd	6 126	5 524	5 600	5 600
Belagda platser på LSS-boende	141	139	145	151
Externa placeringar LSS	6	5	6	5
Antal brukare med daglig verksamhet inom LSS per månad	229	237	240	240
Beviljade timmar boendestöd per månad	1 369	1 556	1 600	1 600

Kommentar till volymmått

I jämförelse med i förra året noteras under första halvåret 2020 att den interna hemtjänsten har ökat i antal utförda timmar per månad jämfört med genomsnittet per månad för 2019, vilket beror på fler antal brukare. Den externa hemtjänsten ligger i nivå med föregående år.

Beviljade timmar för boendestöd per månad har ökat, då ett par nya brukarärenden med mer omfattande behov har tillkommit och detta kräver ökade personalresurser. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att se över behoven för att på sikt skapa fler boendeplatser och korttidsplatser för brukare inom socialpsykiatri på grund av volymökningen.

Av 237 platser inom daglig verksamhet inom LSS utgör sex av dessa externa platser som förvaltningen säljer till andra kommuner.

Internt utförd personlig assistans beviljat enligt LSS och enligt socialförsäkringsbalken har minskat jämfört med föregående år. Flera ärenden har avslutats inom den interna verksamheten. Externt utförd personlig assistans beviljad enligt socialförsäkringsbalken har ökat markant, vilket påverkar kommunens kostnad, då kommunen står för de första 20 timmarna.

Den externa och interna personliga assistansen beviljad enligt LSS har sjunkit under första halvåret 2020 jämfört med förra året.

Översyn volymmått

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslår att två nya volymmått ska läggas till: "Externa placeringar SoL" samt "Belagda platser på särskilt boende för äldre".

Förutsättningar och mål

Tillväxt, fler jobb & ökad egen försörjning

Nya ingångar till arbete inom vård och omsorg

I kommunplanen betonas ökad sysselsättning som en av de avgörande faktorerna för att säkra välfärden när den demografiska utvecklingen gör att allt färre i yrkesverksam ålder ska försörja allt fler barn och äldre. Det finns idag en stor grupp potentiella medarbetare som ännu inte kommit in på arbetsmarknaden som är inskrivna vid Arbetsförmedlingen. Sedan 2019 har vård- och omsorgsförvaltningen arbetat med dessa målgrupper, bland annat tillsammans med Viadidakt och service- och teknikförvaltningen. Förutom att bidra till ökad sysselsättning är detta ett av flera viktiga verktyg för att säkra förvaltningens framtida kompetensförsörjning. Nytt för 2021 är att vård- och omsorgsförvaltningen kommer att samarbeta med Viadidakt kring projektet LIKES som delfinansieras av Europeiska socialfonden. Projektet har bland annat fokus på kortare utbildningsinsatser för att kunna avlasta befintlig personal, så att de kan ägna sig åt kvalificerad vård och omsorg inom förvaltningen.

Nya viktiga ingångar för att rekrytera personal till vård och omsorg är inflödet från den kommunala vuxenutbildningen och att ta emot praktikanter och personer i olika arbetsmarknadsåtgärder. Vård- och omsorgsförvaltningen behöver också fortsätta arbetet med att bredda rekryteringen och stödja språkkompetensen hos personer med utländsk bakgrund. Under 2019 ställde sig vård- och omsorgsförvaltningen bakom Viadidakts ansökningar till Myndigheten för yrkeshögskolan om att förlägga yrkeshögskoleutbildning inom vård och omsorg i Katrineholm. Under hösten 2020 startar en yrkeshögskoleutbildning till Specialistutbildad undersköterska mot psykiatri i Katrineholm. Utbildningen pågår i två år.

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Ökad sysselsättning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB	Vidareutveckla samverkansformerna med Viadidakt och ta emot praktikanter från vuxenutbildningen och personer från olika arbetsmarknadsåtgärder.

Attraktiva boende- & livsmiljöer

Under 2021 pågår planering och renovering av boenden för vård- och omsorgsnämndens brukare. För att skapa ett väl fungerande vardagsliv för såväl brukare, besökare och personal ska förvaltningen verka för att utomhusmiljöerna i anslutning till dessa boenden ska vara inbjudande, trivsamma och trygga.

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Tryggare offentliga miljöer KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, VSR	Vård- och omsorgsförvaltningen ska aktivt verka för att utomhus- och gemensamhetsmiljöer i anslutning till verksamhetens boendeheter ska vara inbjudande, trivsamma och trygga.

Trygg vård & omsorg

Effekter av coronapandemin

Det råder stor osäkerhet kring utvecklingen både på kort och på lång sikt kopplat till smittspridning, vårdbehov, behov av åtgärder, samt vad följeffekterna blir på ekonomin. I dagsläget är det fortfarande svårt att bedöma hur stora vård- och omsorgsförvaltningens direkta merkostnader för coronapandemin blir framåt samt i vilken utsträckning dessa kommer att ersättas av staten. Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen samt andra myndigheter kommer med förtydligande rekommendationer som kan komma att påverka förvaltningen även under nästkommande år.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2020 anpassat verksamheten i syfte att säkerställa en trygg och säker vård och omsorg genom att minska smittspridningen och säkerställa nödvändiga insatser för brukarna. Stort fokus har legat på att skaffa fram skyddsutrustning till verksamheterna. Förvaltningens arbete med informationspridning till medarbetare, brukare och anhöriga har varit en viktig del för att minska smittspridning och oro. Ett utvecklingsarbete framåt är att stärka kompetensen bland medarbetarna kring basala hygienrutiner och klädregler. Detta kan medföra ökade kostnader för arbetskläder och skyddsmaterial.

Nästa steg i arbetet med boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare

Dufvegårdens vårdboende förväntas stå färdigt vid årsskiftet 2020/2021. Öppnandet av boendet med sina 96 platser, ger förutsättningar att ta nästa steg i det långsiktiga arbetet med att utveckla och dimensionera boendestrukturen för vård- och omsorgsnämndens brukare. Under 2021 flyttas verksamheterna vid Strandgårdens och Furulidens vårdboenden till det nya vårdboendet. Målsättningen är att befintliga boenden tillfälligt stängs för att renoveras, utifrån de behov som finns av modernisering, vilket också lyfts i kommunplanen. Planeringsarbetet har påverkats av coronapandemin, vilket kan komma att medföra en viss fördröjning. Målet kvarstår att inflyttning ska starta i januari 2021.

Mot bakgrund av öppnandet av Dufvegården gavs vård- och omsorgsnämnden i Övergripande plan med budget 2020-2022 i uppdrag att i samråd med KFAB planera för en fortsatt utveckling av boendeplatser för personer med behov av omsorg och stöd. Inom ramen för uppdraget ska en långsiktig planering tas fram för modernisering och effektivisering av befintlig boendestruktur. Redovisningen av det särskilda uppdraget om planering för utveckling av boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare har skjutits fram till mars 2021.

En ny gruppboende enligt LSS planeras att stå färdig i början av 2021. Ett förberedelsearbete för starten av detta boende pågår. Risk finns för fördröjningar på grund av överklagan av detaljplan, vilket kan få effekter av att beslut inte kan verkställas.

Vård- och omsorgsförvaltningen ser en tendens till mer komplicerade ärenden gällande yngre vuxna inom funktionsstöd. I dagsläget finns inga boendeformer för att möta dessa behov vilket på sikt kan medföra placeringar eller speciella hemmaplanslösningar utifrån individuella behov.

Fortsatt fokus på den gemensamma värdegrunden

Arbetet inom vård- och omsorgsförvaltningen består av ständiga möten med människor. En god värdegrund och ett gott bemötande är grundläggande utgångspunkter i detta arbete. Det har sedan länge bedrivits ett arbete med värdegrundsfrågor inom förvaltningen och värdegrundsbegreppet är känt i verksamheten. År 2011 infördes också en nationell värdegrund gällande omsorgen om äldre i socialtjänstlagen.

Ett förvaltningsövergripande arbete för att implementera och förstärka värdegrundsarbetet inom organisationen initierades 2019 och skulle fortsätta under 2020 genom utbildningsinsatser och eget vägledningsmaterial. Den planerade strukturen för arbetet har fått förändrats utifrån rådande läge. Arbetet kommer att fortsätta under 2021.

Välfärdsteknik och digitalisering

I kommunplanen betonas vikten av att ta tillvara på digitaliseringens möjligheter. Välfärdstekniska lösningar ska bidra till att göra vardagen enklare och tryggare för människor i behov av stöd. Vård- och omsorgsnämndens verksamheter ska varje år pröva minst två nya tekniska lösningar. Arbetet med att inom befintlig ram arbeta för detta fortsätter under 2021.

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att öka möjligheterna till digitala lösningar. Förvaltningen kommer att ta vara på lärdomar från coronapandemin och fortsätta arbetet med att utveckla digitala utbildningar och mötesformer.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2020 startat planeringen inför upphandling av verksamhetssystem. Upphandlingen genomförs i samverkan med socialförvaltningen i Katrineholms kommun samt Vingåkers kommun. Upphandlingen planeras att bli klar till årsskiftet 2020/2021. Införandeprocessen startar 2021 och beroende på upphandlingens resultat kan det medföra ökade resurser för införandet.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2020 genomfört upphandlingar av trygghetslarm för hemtjänst respektive särskilt boende för äldre. Det nya systemet förväntas ge ökade möjligheter till anpassning utifrån brukarnas individuella behov. Bland annat ska de nya lösningarna förenkla hanteringen av tillbehör för digital fjärrtillsyn. Implementeringen inom hemtjänst beräknas vara klar under 2020 medan införandet inom särskilt boende beräknas pågå även under 2021.

Ökad efterfrågan på mer avancerad sjukvård i hemmet

Lag (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård trädde i kraft 2018. Enligt denna ska hemgång från sjukvården kunna ske inom tre dagar från det att en patient är utskrivningsklar. En länsgemensam riktlinje finns för arbetet, Trygg hemgång och effektiv samverkan. Riktlinjen tydliggör arbetsgången för alla involverade och beskriver hur samverkan ska fungera mellan kommunen och regionen. Vård- och omsorgsförvaltningen ser nu att efterfrågan på mer avancerad sjukvård i hemmet ökar. Detta ställer krav på kompetensförsörjning och kompetensutveckling i hela organisationen, men framför allt inom sjuksköterskegruppen. Det ställer också krav på ökad samverkan med regionen. En översyn av hälso- och sjukvårdsverksamheten startas upp under 2021 i syfte att verksamheten ska arbeta mer teambaserat.

Uppdrag att inrätta ett kommunalt bostadstillägg inom funktionsstöd

I Övergripande plan med budget 2020-2022 fick vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att se över hyrorna och inrätta ett kommunalt bostadstillägg inom området funktionsstöd. I uppdraget ingick dels att utforma regelverk för ett kommunalt bostadstillägg riktat till boende i grupp- eller servicebostäder, dels att se över hyresstrukturen för de berörda boendeformerna. Uppdraget med att ta fram förslag till kommunalt bostadstillägg är planerat till att återrapporteras i september 2020. Om erforderliga beslut fattas beräknas kommunalt bostadstillägg träda i kraft i början av 2021.

Förändringar i lagstiftningen

Översynen av socialtjänstlagen - *Framtidens socialtjänst (SOU)* - slutredovisades i augusti 2020. En särskild utredare har fått regeringens uppdrag att se över lagen och vissa av socialtjänstens uppgifter. Enligt ett tilläggsdirektiv till det ursprungliga kommittédirektivet ska utredningen särskilt pröva om äldre som grupp ska brytas ur socialtjänstlagen och därmed särregleras genom en egen lag. Utredningens resultat och kommande lagförslag, eventuellt med ett ställningstagande om en särreglering för äldre, kommer sannolikt att medföra konsekvenser för kommunerna.

Översyn av indikatorer

Indikatorerna "Brukare i särskilt boende för äldre med bedömd risk för undernäring som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)" och "Äldre i särskilt boende, korttidsboende och hemsjukvård med bedömd risk för fall som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)" föreslås tas bort med anledning av att de i dagsläget inte går att få fram denna gruppering från det nationella registret. Förslaget är att dessa ersätts med "Äldre på vårdsboenden med bedömd risk för undernäring som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)" samt "Äldre på vårdboenden med bedömd risk för fall som har en planerad förebyggande åtgärd, andel (%)".

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Fler brukare inom vård och omsorg ska ha en positiv upplevelse kring bemötande, förtroende och trygghet KS, VON, KFAB	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta med värdegrunden för att brukare inom vård och omsorg ska få ett bra bemötande, att de känner förtroende för personalen samt att de känner sig trygga med den omsorg och det stöd de får.
Ökade förutsättningar för aktiviteter för brukare inom vård och omsorg KULN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer fortsätta utvecklingsarbetet kring sociala aktiviteter, utomhusaktiviteter och fysisk aktivitet. Fokus är att aktiviteterna ska vara meningsfulla och utgå från brukarnas önskemål. Förvaltningen kommer att se över möjligheterna att ta vara på digitala lösningar.
Måltiderna inom vård och omsorg ska utvecklas STN, VON	Det finns behov av en riktad nutritionsutbildning för hemtjänstpersonal och personal inom funktionsstöd. I samråd med service- och teknikförvaltningen planeras för en digital utbildning. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att vidareutveckla arbetet runt måltider för brukare inom särskilt boende för äldre, i samverkan med service- och teknikförvaltningen. Fokus i arbetet kommer att vara på måltidschecklistan, sociala måltider och att arbeta förebyggande och behandla vid undernäring.
Stärkt patientsäkerhet inom vård och omsorg VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta arbeta för en god samverkan med regionen och stärka den interna samverkan inom verksamheten. Arbete med basala hygienrutiner och klädregler kommer att prioriteras.
Ökad möjlighet till delaktighet och inflytande SOCN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta utvecklingsarbete med metoden IBIC (Individens Behov i Centrum) och dokumentation att öka känslan av delaktighet och inflytande för brukare inom förvaltningen.
Anhörigstödet ska utvecklas SOCN, VON	Arbete för att åter öppna Anhörigcentralen pågår. Verksamheterna inom vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att stärka möjligheten för olika digitala möten med anhöriga.
Kommunens kostnader för placeringar ska minska BIN, SOCN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen arbetar aktivt med att kostnader för placeringar ska minska.

Ett rikt kultur- idrotts- & fritidsliv

Fortsatt fokus på sociala aktiviteter, utomhusaktiviteter och fysisk aktivitet

Coronapandemin har medfört förändrade arbetssätt för sociala aktiviteter. Större evenemang har fått ställas in under 2020, vilket har medfört andra former av aktiviteter där ett fåtal brukare deltar. Arbetet med att ytterligare förbättra innehållet i verksamhetens sociala aktiviteter och anpassa dessa utifrån brukarnas önskemål ska fortsätta under 2021. I detta arbete är medarbetarnas engagemang och kreativitet av avgörande betydelse.

Verksamhetens fokus på aktiviteter för brukarna är inte bara ett sätt att skapa trevliga stunder i vardagen. En innehållsrik dag med sociala aktiviteter, utomhusaktiviteter och fysisk aktivitet är grunden för människors välmående. Exempelvis har det som händer under dagen stor betydelse för hur nattsömn blir för en människa. Det är även ett sätt för att motverka ensamhet och skapa meningsfullhet i vardagen.

Under 2021 fortsätter även arbetet med den formaliserade samverkan mellan vård- och omsorgsnämndens och kulturnämndens verksamheter. Arbetssättet ligger i linje med kommunplanens prioriteringar om att kommunen ska underlätta för alla invånare att ta del av kulturutbudet "oavsett om man är gammal, ung eller har en funktionsnedsättning". Arbetet ska leda till en långsiktig och stabil samverkan som säkerställer en bred och anpassad kulturell verksamhet för vård- och omsorgsförvaltningens brukare på både kort- och lång sikt.

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Fler ska delta aktivt i kultur-, idrotts- och fritidslivet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att se över möjligheterna att erbjuda mer digitala lösningar i syfte att skapa en aktiv fritid och aktivitetsutbud för förvaltningens brukare.
Kultur, idrott och fritid för barn och unga ska prioriteras KS, BIN, KULN, STN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att arbeta aktivt med aktiviteter utifrån barn och ungas intresse och efterfråga. Arbetet utgår ifrån kulturstrategin för barn och unga som har fokus på att kultur ska vara för, med och av barn och unga.
Jämställda kultur- och fritidsverksamheter KS, BIN, KULN, STN, VON	Utifrån beslutet om en ökad samverkan med kulturförvaltningen, samt drivkraften från kulturombuden, skapas förutsättningar till kulturupplevelser som utgår från individens intressen.

Hållbar miljö

Inom vård- och omsorgsnämndens verksamheter är resfria möten, samåkning, cykel och gång olika sätt att bidra till att minska beroendet av fossila bränslen. En åtgärd för att minska smittspridningen av infektionen covid-19 har varit att minska antalet fysiska möten. Detta har lett till ett ökat användande av digitala möten. Under 2021 kommer vård- och omsorgsförvaltningen att fortsätta ta vara på nya arbetsätt och erfarenheter utifrån coronapandemin.

Införandet av digital fjärrtillsyn, som på sikt kan bli ett alternativ för vissa brukare inom hemtjänsten, kommer också att kunna bidra till minskad energianvändning. Vidare finns vård- och omsorgsförvaltningen representerad i kommunens digitaliseringsforum och arbetar aktivt med digitalisering och utvecklande av e-tjänster inom förvaltningens olika verksamheter.

Därutöver arbetar vård- och omsorgsförvaltningen med ett kontinuerligt förbättrings- och utvecklingsarbete kring måltider tillsammans med service- och teknikförvaltningen. I kommunplanen anges bland annat att all mat som serveras i de kommunala verksamheterna ska vara klimatsmart.

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Ökad energieffektivitet i kommunens lokaler KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB	Vård- och omsorgsförvaltningen strävar efter att åtgärda sådant som är påverkbart, såsom att kontorslokaler hålls släckta efter kontorstid.

Attraktiv arbetsgivare & effektiv organisation

Organisation och minskad sjukfrånvaro

Vård- och omsorgsförvaltningens nya organisation trädde i kraft i januari 2020. I den nya organisationen samlas verksamheterna i områdena äldreomsorg, funktionsstöd och förvaltningskontor. Avsikten med förändringen var att minska antalet verksamhetsområden inom förvaltningen för att förbättra samverkan och stärka helhetsperspektivet. Justeringen av organisationen skulle ge bättre förutsättningar för tydligare styrning, ökad effektivitet och höjd delaktighet inom förvaltningens verksamheter. Med anledning av coronapandemin har utvecklingsarbetet delvis stannat av. Arbetet kommer fortsätta under kommande år.

En prioriterad uppgift inför 2020 var att minska de höga sjukskrivningstalen. En av vård- och omsorgsförvaltningens största utmaningar under coronapandemin har varit att säkerställa personalförsörjningen för verksamheterna. Detta medför att förvaltningens arbete för att minska sjukfrånvaron och arbeta förebyggande för att främja en god hälsa för medarbetarna behöver intensifieras ytterligare under 2021. I detta arbete är ökad delaktighet, trivsel på jobbet, arbetsglädje och hälsofrämjande åtgärder viktiga faktorer.

Kompetensförsörjning

Andelen äldre i befolkningen ökar. Åldersgruppen 80–89 år ökar kraftigt från 2021 och under den kommande tioårsperioden. Därefter förväntas antalet invånare i denna åldergrupp ligga still men då börjar istället åldersgruppen 90+ att öka. När det gäller åldersgruppen 65–79-åringar förväntas den vara relativt oförändrad eller minska under de närmaste åren, men börja öka från omkring 2030.

Vård- och omsorgsnämnden kommer under det kommande årtiondet att stå inför påtagliga utmaningar med att möta den åldrande befolkningens behov av vård och omsorg. Samtidigt som verksamheten ökar i volym förväntas andelen av befolkningen som är i yrkesaktiv ålder att minska. Dessa omständigheter kommer att bidra både till ett ökat rekryteringsbehov och till en hårdnande konkurrens om arbetskraften.

Förutom att rekryteringar behövs för att volymerna ökar, behöver också nya medarbetare ersätta dem som lämnar arbetslivet och går i pension. Mot denna bakgrund kommer rekryterings- och bemanningsfrågorna att vara centrala under kommande år. För att möta kommande utmaningar behöver förvaltningen arbeta för att öka sysselsättningsgraden för anställda och förlänga arbetslivet. Även kompetenshöjning och arbetsförberedande insatser, i samverkan med andra förvaltningar, är andra åtgärder för att säkra kompetensförsörjningen.

Regeringen beslutade i maj 2020 att genomföra ett äldreomsorgslyft som syftar till att stärka kompetensen inom kommunalt finansierad vård och omsorg genom att ge ny och befintlig personal möjlighet att genomgå utbildning till vårdbiträde eller undersköterska på betald arbetstid. Satsningen gäller både ny och befintlig personal som har en hel eller deltid tillsvidareanställning eller visstidsanställning. Satsningen ska genomföras under 2020 och 2021 och innebär att den som vill och behöver utbilda sig till vårdbiträde eller undersköterska kan få en tillsvidareanställning med lön på heltid och att han eller hon kan varva utbildningen med arbetet. Staten finansierar kommunens kostnader för den tid när den anställde är frånvarande från jobbet på grund av sina studier. Utbildningen ska ske i enlighet med de nationella yrkespaketen till vårdbiträde och undersköterska. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att se över möjligheterna att ta del av den nationella satsningen för att utbilda undersköterskor och vårdbiträden.

Arbetet med kompetensförsörjningsfrågor inom vård- och omsorg kan också komma att påverkas av förändringar i det statliga regelverket. För närvarande pågår bland annat processer som berör förvaltningens största yrkesgrupp, undersköterskor. Undersköterska föreslås bli skyddad yrkestitel från 2025. Detta kan, enligt slutbetänkandet *Stärkt kompetens i vård och omsorg* medföra en ökad konkurrens om personer med yrkestiteln undersköterska, då dessa till en början kommer att vara relativt få i förhållande till behovet.

Resultatmål/Uppdrag	Förutsättningar 2021
Säkrad kompetensförsörjning KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Ny kompetensförsörjningsplan ska tas fram under 2021.
Ökat medarbetarengagemang KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Resultaten från senaste medarbetarundersökningen har analyserats eller kommer att analyseras vidare i delaktighet med medarbetare. Arbetsättet med idédreven innovation från medarbetare beräknas starta upp under 2021.
Förbättrad hälsa för kommunens medarbetare KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att fortsätta att genomföra hälsofrämjande aktiviteter för medarbetarna samt riktade insatser för vissa grupper med stöd av HR.
Kommunens tillgänglighet för invånarna ska öka KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen ska fortsätta utveckla arbetet med e-tjänster och digitala lösningar för att öka tillgängligheten för invånarna. Arbeta vidare med en förbättrad målgruppsanpassning av information och kommunikationsvägar för att öka verksamhetens tillgänglighet. Att vara tillgänglig via telefon och e-post är en viktig del i detta.
Ökad digital delaktighet KS, BIN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att delta vid i datorhandledningstillfällen för allmänheten där representanter från kommunen samverkar. Utveckla och implementera ny digital struktur för information, riktlinjer och rutiner till medarbetare och kommuninvånare.
Ökad effektivitet genom nya samverkansformer internt och externt KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON, KFAB, KIAB, KVAAB, VSR	Intern och extern samverkan kommer fortsatt att vara avgörande för möjligheterna att fullgöra förvaltningens uppdrag. Samverkan med regionen och länets kommuner planeras att vidareutvecklas utifrån arbetet med Trygg hemgång och effektiv samverkan samt nära vård. Vidare kommer samarbeten ske med andra förvaltningar kring olika utbildningar och uppdrag, exempelvis vad gäller en satsning för deltagare inom Viadidakt arbetsmarknad.
Resultatet ska uppgå till minst en procent av skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.
Nettodriftskostnaderna ska inte öka snabbare än skatteintäkterna KS, BIN, BMN, KULN, STN, SOCN, VIAN, VON	Vidta åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Särskilda beredningsuppdrag

Plan för arbete med jämförelser och goda exempel

Vård- och omsorgsförvaltningen kommer på grund av coronapandemin fortsätta att arbeta med planen som sattes 2020 med viss justering. Förvaltningen har inlett arbetet med att analysera och jämföra effektivitet och måluppfyllelse inom hemtjänsten. Detta har dels skett genom att titta närmare på den interna verksamhetens utfall på enhetsnivå och dels andra kommuner. Målet är att ta del och lära av framgångsrika erfarenheter och arbetssätt. Vård- och omsorgsförvaltningen har för avsikt att se över valet av två andra kommuner att jämföra sig med. Utgångspunkten för valet är att de ska ha liknande förutsättningar som Katrineholm, samt goda utfall avseende kvalitet och kostnader i nationella mätningar. Hemtjänstverksamheten ska även vara konkurrensutsatt och arbeta med heltid som norm.

Fokus för jämförelserna kommer bland annat att ligga på hantering av planering, ekonomi och Lagen om valfrihetssystem. Genomförandet kommer bland annat att ske genom att granska utfall och förfrågningsunderlag, samt genom studiebesök.

Effektivisera lokalanvändningen

I samband med det särskilda uppdraget kring planering av boendeplatser för vård- och omsorgsnämndens brukare kommer vård- och omsorgsförvaltningen att se över nyttjandet av lokaler och fastigheter. Syftet med att effektivisera lokalanvändningen är för att minska kommunens lokalkostnader.

Åtgärder för att minska omfattningen av interndebiteringar

Vård- och omsorgsnämnden, samt övriga nämnder, har fått i uppdrag att ta fram konkreta förslag på hur ytterligare steg ska tas för att komma vidare i arbetet med att minska omfattningen av interndebiteringar.

När det gäller interndebiteringar som till exempel växeltelefoni, postgång, vaktmästeri och måltider föreslår vård- och omsorgsförvaltningen att frågan utreds för att återföra dessa till service- och teknikförvaltningen. Detta innebär även att det måste särskiljas i resursfördelningen och regleras mot service- och teknknämnden istället för mot vård- och omsorgsnämnden.

Utreda omvandling av Malmgården till trygghetsboende

Vård- och omsorgsförvaltningen har fått i uppdrag att tillsammans med KFAB utreda möjligheten att omvandla Malmgården från vårdboende till trygghetsboende. Förvaltningen har inlett en utredning som beräknas vara klar under hösten 2020. I uppdraget ser förvaltningen över vad förändringen av formerna för drift av boendet kommer att innebära för verksamheten och brukarna.

Planering inför flytt till Dufvegården

Dufvegården, det nya vårdboendet i Katrineholms kommun, förväntas stå klart vid årsskiftet 2020/2021. Verksamheterna vid de befintliga vårdboendena Strandgården och Furuliden flyttas till Dufvegården. Planen är att Strandgården flyttas i januari 2021 och att Furuliden följer därefter.

Vård- och omsorgsförvaltningen, som har huvudansvaret för flyttprocessen, har påbörjat processen med förberedelserna för inflyttning av det nya boendet. Planeringsarbetet har påverkats av coronapandemin, vilket kan komma att medföra en viss fördröjning. Målet kvarstår att inflyttning ska starta i januari 2021. Utifrån det särskilda uppdraget kommer vård- och omsorgsförvaltningen samarbeta med Viadidaktiknämndens verksamheter i det praktiska genomförandet av flytten. Dock behöver vissa frågeställningar kring bland annat arbetsmiljö och försäkringsskydd klarläggas.

Plan för införande av språktest vid anställning i äldreomsorg, LSS, förskola och fritidsverksamhet

Kommunledningsförvaltningen har fått huvudansvaret för att samordna uppdraget att ta fram en plan för utformning och införande av språktest vid anställning i äldreomsorg, LSS, förskola och fritidsverksamhet. Uppdraget ska genomföras i samråd med vård- och omsorgsnämnden och bildningsnämnden. Vård- och omsorgsförvaltningen kommer att vara delaktig i framtagandet av språktest.

Lager av skyddsutrustning

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för att bygga upp ett lager av skyddsutrustning som räcker minst en månad, vid händelse av ny pandemi eller annan krishändelse. I uppdraget ingår att redovisa hur verksamheten med rullande användning kan ha minst en månads förbrukning i lager av olika skyddsutrustning samt kostnader för detta. I dagsläget finns ett lager som motsvarar detta. I samband med coronapandemin har vård- och omsorgsförvaltningen påbörjat diskussioner med service- och teknikförvaltningen kring lagerhållning samt sett över förbrukning av skyddsutrustning. Det nya centrallagret för skyddsutrustning kan medföra ökade arbetstillfällen för brukare inom funktionsstöd. Uppdraget planeras att vara klart under hösten 2020.

Förslag till revidering av taxor och avgifter

I samband med att vård- och omsorgsnämndens underlag för övergripande plan med budget fastställdes, lämnade nämnden även ett förslag till kommunfullmäktige om justering av styrdokumentet KFS 4.13 Avgifter inom vård- och omsorgsnämndens verksamhet.

I dokumentet har vissa redaktionella ändringar och förtydliganden gjorts, i syfte att det ska bli tydligare vad de olika avgifterna avser. Förändringarna avser bland annat en höjning av avgifterna för måltider och matdistribution, höjning av hyror för vård- och demensboenden för äldre samt har hyresnivån för Dufvegårdens vårdboende lagts till.

Preliminär driftsbudget

	2020	2021		
Förvaltning/Avd/Enhet	Budget (tkr)	Intäkter (tkr)	Kostnader (tkr)	Totalbudget (tkr)
Vård- och omsorgsnämnden	-728 602			-748 864
Summa	-728602			-748864

Ett av förvaltningens fokusområden för 2021 är att fortsätta arbetet som skett under 2020 kring ekonomi, organisation och minskad sjukfrånvaro. Målsättningen är att långsiktigt säkerställa en trygg vård och omsorg, samt att skapa handlingskraft inför framtidens utmaningar eller kriser. Förvaltningen kommer att fortsätta arbeta för att säkerställa en ekonomi i balans. Inför 2021 ses dock ekonomiska utmaningar i och med öppnandet av ett nytt vårdboende och en ny gruppboende detta år. Öppnandet av Dufvegården kommer att medföra ökade kostnader för flytt, tillkommande städ och hyreskostnader. Öppnandet av en ny gruppboende kommer att leda till en ökad driftkostnad för exempelvis personalkostnader.

Förslag till investerings- och exploateringsplan

Nämnd	Benämning	2021	2022	2023	2021	2022	2023	Projektnr	Kat	Prio	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	driftskonsekvenser	
VON	Inventarier Dufvegården	7 000						970012		1	Hög	2,4	Då byggnationen redan pågår så måste inköp prioriteras.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.	
VON	Lyftmotorer och laddare Dufvegården				20	20		970013		1	Hög	2,4	Då byggnationen redan pågår så måste inköp prioriteras.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.	Kostnad för service.
VON	Spolos Dufvegården				10	10		970014		1	Hög	2,4	Då byggnationen redan pågår så måste inköp prioriteras.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.	Kostnad för service.
VON	Diskdesinfektorer Dufvegården				10	10		970015		1	Hög	2,4	Då byggnationen redan pågår så måste inköp prioriteras.	Verksamheten kan inte tas i drift. Konsekvens för inflyttning av brukare.	Kostnad för service.
VON	Sängar och madrasser	200	200	200				970007		4	Hög	4	Löpande utbyte av befintligt bestånd.	Fara för brukare och en sämre arbetsmiljö för personal.	
VON	Person- och taklyftar, befintliga boenden	200	200	200	15	15	15	970004		1	Hög	4	Det finns ett kontinuerligt behov av att investera i person- taklyftar för att på ett säkert och bekvämt sätt förflytta brukare. Detta är också ett nödvändigt hjälpmedel för att undvika tunga lyft.	Arbetet kan inte utföras på ett säkert och effektivt sätt, tunga lyft för personalen.	Kostnad för service.
VON	Diskdesinfektor, befintliga boenden	100	100	100	5	5	5	970006		1	Hög	4	Tillgång till diskdesinfektor är en förutsättning för att kunna leva upp till hälso- och sjukvårdslagens krav på en god hygienisk standard. Medel behövs därför för inköp eller där utbyte av apparatur krävs.	Brister i följsamhet gällande hygienkravet.	Kostnad för service.
VON	Möbler	500	500	500				970009		4	Hög	2,4,6	Möbler i gemensamhetsutrymmen som behöver uppfylla krav på hygien och brandskydd.	Utifrån genomgång av brandsäkerhet så har vissa möbler uttrangerats och behöver ersättas, samt att det behöver vara trivsamt för våra brukare.	

Nämnd	Benämning	2021	2022	2023	2021	2022	2023	Projektnr	Kat	Prio	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	driftskonsekvenser
VON	Medicinskåp	400	400	400				970011	1	Hög	4	Anskaffning av loggbara medicinskåp, vilket i stort saknas i befintliga särskilda boenden, behöver fortsättas. Loggbara medicinskåp är ett prioriterat verktyg för att bidra till en säker läkemedelshantering i verksamheten, samt för att skapa en säker spårbarhet vid eventuellt försvinnande av läkemedel	Otillfredställande läkemedelshandling och fortsatta svårigheter att utreda vad som skett vid försvinnande av exempelvis narkotikaklassade läkemedel.	
VON	Brandsäkerhet	200	200	200				970002	1	Hög	4	Anskaffning av mobila sprinklers att använda hos brukare där verksamheten bedömer att det finns en tydligt förhöjd risk för brand.	Ökad risk för brand kvarstår.	
VON	Ny teknik	400	400	400				970008	4	Hög	4	Det finns ett omfattande behov av att med hjälp av välfärdsteknik utveckla verksamheten inom vård och omsorg. I kommunplan 2019- 2022 ges också ett specifikt utredningsuppdrag till vård- och omsorgsnämnden om att årligen pröva och utvärdera minst två nya tekniska lösningar.	Möjligheterna att utveckla verksamheterna genom digitalisering försvåras, vilket medför uteblivna kvalitets- och effektivitetsvinster för brukare och verksamhet. Därutöver får nämnden svårt att fullgöra utredningsuppdraget i kommunplanen.	
VON	Arbetsmiljöåtgärder	400	400	400				970003	4	Hög	6	Arbetsmiljö för våra medarbetare i form av fungerande möbler och belysning.	Svårighet att följa gällande lagstiftningar.	

Vård- och omsorgsnämndens handling nr 9/2020

Nämnd	Benämning	2021	2022	2023	2021	2022	2023	Projektnr	Kat	Prio	Mål	Beskrivning och syfte	Konsekvens om avslag	driftskonsekvenser	
VON	Nytt verksamhetssystem inklusive planeringssystem för hemtjänst med nyckelfritt	3 270				910	385	saknas		4	Hög	7	Ny upphandling pga. att avtalet går ut.	Lagkrav på verksamhetssystem pga. dokumentationsskyldighet, SOL, LSS och HSL.	Driftkostnadskonsekvens för 2021 omfattar ett engångsbelopp om 525 tkr för återstående avskrivning av befintligt system för nyckelfritt om kommande upphandling resulterar i ny leverantör. Upplösning av avskrivningskostnaden för befintliga lås sker från andra halvåret 2021. Driftsättning av nya lås från andra halvåret 2021 (beräknad helårskostnad för leasing 770 tkr).
	Investeringsram vård- och omsorgsnämnden	12 670	2 400	2 400	60	970	405								
	Summa total investering	12 670	2 400	2 400	60	970	405								
	Summa total exploatering	0	0	0	0	0	0								

Bilaga: Planerade nya upphandlingar

Föremål för upphandling	Vara, tjänst eller entreprenad	Direktupphandling, upphandling eller avrop	Leasing Ja/Nej	När behöver avtalet börja gälla	Drift eller investering
Upphandling av nytt verksamhets-system	Vara, tjänst	Upphandling	Nej	Januari 2022	Drift
Brukarresor i Katrineholms kommun	Tjänst	Upphandling	Nej	April 2021	Drift